

ZDZISŁAW SUWAŁOWSKI

ur. 1932; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, pomnik ofiar egzekucji, łapanki, więzienie na Zamku, Holocaust

Pomnik ofiar egzekucji

Z Heńkiem Ujmą staliśmy pod sklepem jak ten pomnik przywieźli. Byliśmy świadkami. Tam był sklep spożywczy i piliśmy piwo. A jak zaczęli składać ten pomnik to my we trzech byliśmy – ja, Ujma i Zieliński Mietek. Ten Mietek Zieliński znowuż miał cukiernię naprzeciw cerkwi na Ruskiej. I zainteresowaliśmy się, podeszliśmy tu bliżej i patrzymy: „Miejsce uświęcone [krwią] Polaków, więźniów Zamku Lubelskiego rozstrzelanych przez hitlerowskiego okupanta”. Być może, że [tu] są więźniowie. Ale w tej mogile było większość z łapanek. I nie wiem, czy tu jest [to] zaznaczone w ogóle. Najwięcej więźniów Zamku to [jest] przy dawnej ulicy krawieckiej. Przed samym wyzwoleniem ponad dwustu wyrznęli przecież. To jest słynne w historii. Tutaj pisze tak a ja bym temu zaprzeczył, ale jaki dowód ja mam na to, że to nie byli więźniowie. Bo to było wiadomo, nawet wtedy kiedy ekshumacja była. To było ciągle mówione „ludzie z łapanek”. A łapanki to [tak] się odbywały, zamknęli dwie trzy ulice, bo wiedzieli gdzie, i tych ludzi łapali. A z Zamku to wykańczali w innych miejscach. Ale czy taka prawda czy nie, to trudno mi mówić. Jak to oni montowali, jak to składali, to ja mówię - „Panie, co pan tu robi?”. A on mówi - „Panie, widzę, że pan wie o co chodzi”, to mówi - „A jakbyśmy tam postawili [we właściwym miejscu], to kto by wiedział” - mówi. No niby logiczne, no bo kto by tam [w faktyczne miejsce egzekucji] poszedł dzisiaj, jak jeszcze pozarastało, przecież nie na pół roku się robi [takie rzeczy].

Data i miejsce nagrania	2010-09-14, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Kamil Garbacz
Redakcja	Kamil Garbacz, Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"